

Phần 5 **NHÓM LÚA ĐẶC SẢN**

LÚA NÀNG HƯƠNG

Giống lúa Nàng Hương là giống lúa địa phương được chọn lọc và duy trì từ lâu đời của nông dân Việt Nam . Tuy nhiên qua thời gian sản xuất quá lâu trên đồng ruộng nông dân, hiện tượng thoái hóa, hiện tượng tiến hóa, hiện tượng chuyển dịch gen, và sự lẫn tạp vật lý đã hình thành nhiều giống Nàng Hương, có nơi giống bị mất mùi thơm .

Giống lúa Nàng Hương có thời gian sinh trưởng dài từ 155 đến 165, có tính cảm quang, trổ vào tháng 11 hoặc tháng 12 tùy theo quần thể. Chiều cao cây 130-135 cm, có quần thể cao 160-180cm, nếu gieo trồng hoàn toàn trong mùa mưa, không cấy lấp vụ hè thu. Độ dài bông 24.3cm . Số hạt chắc trên bông 200 hạt .Trọng lượng 1000 hạt 22 gr, Chiều dài hạt 6,21 mm. Tỉ lệ dài / rộng là 3,10 .Tán lá dài, rũ, xoè, đẻ nhánh trung bình. Mùi thơm nhẹ cấp 5 đối với lúa Nàng Hương thu tại Tỉnh Đồng Tháp, mềm cơm , dẻo . Mùi thơm khá nặng đối với quần thể trồng tại vùng ven TP Hồ chí Minh, Long An. Tuy nhiên độ bạc bụng cấp 9. Hàm lượng amylose lúc mới gặt < 20%, hàm lượng amylose tăng theo thời gian bảo quản, lúa cũ có amylose cao hơn 20-23%, thuộc nhóm cơm mềm. Độ bền gel 68-80mm rất dài, không có giống lúa cao sản nào so sánh được. Năng suất từ 3-3,2 tấn/ha. Các tỉnh còn trồng nhiều giống này như: Long An, Thành Phố Hồ chí Minh , An Giang và một ít ở Sóc Trăng.

NANG THƠM CHỢ ĐÀO

Giống Nàng Thơm Chợ Đào là giống lúa địa phương trồng trên xã Mỹ Lệ nên còn có tên là Nàng thơm Mỹ Lệ thuộc tỉnh Long An được chọn lọc và giữ giống lâu đời của nông dân vùng đầu Long An. Giống Nàng Thơm có ba nhóm . Nàng thơm sớm, Nàng thơm lỡ và Nàng Thơm muộn

Giống Nàng Thơm Chợ đào có thời gian sinh trưởng dài từ 155 đến 165, có tính cảm quang. Chiều cao cây 145 cm . Số bông trên bụi là 11 và độ dài bông 24.6cm .Giống này có thể trồng trên đất có pH = 5-5,2. Tuy nhiên trên một số vùng đất có độ phì nhiêu thì số hạt chắc trên bông cũng như năng suất cao hơn , tán lá dài rũ, xoè, đẻ nhánh trung bình. Mùi thơm thay đổi từ cấp 1 đến cấp 5. Cơm mềm, dẻo .Chiều dài 6,3cm và tỉ lệ Dài /rộng là 2cm Hàm lượng amylose 21,26%. Năng suất đạt 3 tấn / ha, trong điều kiện thâm canh, lấp vụ hè thu, làm chiều cao cây thấp lại, năng suất có thể cao hơn.

HOA LÀI

Giống lúa Hoa Lài là giống lúa địa phương được chọn lọc và giữ giống lâu đời của nông dân Việt Nam .Có tên Hoa Lài vì hương thơm có mùi hoa lài. Hiện nay giống Hoa Lài còn tồn tại một ít ở xã Long An, Huyện Long Thành , Tỉnh Đồng Nai.

Giống Hoa Lài có thời gian sinh trưởng dài từ 150 đến 160 ngày trong vụ mùa chính vụ. Nhưng vụ Đông xuân, nếu nông dân gieo sớm trong tháng 12, lúa vẫn có thể bị kích thích bởi ngày ngắn của tháng 1 để trổ bông (như trường hợp Khao Dawk Mali),

thời gian sinh trưởng sẽ là 110 ngày. Chiều cao cây 145-150 cm và độ dài bông 26,3cm . Số hạt chắc trên bông 100 hạt .Trọng lượng 1000 hạt 25 gr, hạt to hơn nhóm lúa Nàng Thơm. Chiều dài hạt 7,23cm tỉ lệ dài /rộng là 2,08 .Tán lá dài rũ, xoè, đẽ nhánh trung bình mùi thơm đặc biệt ý cấp 1, mềm cơm , dẻo , thơm , ngon . Không bạc bụng.Hàm lượng amylose 19,90% .Năng suất từ 3-3,5 tấn/ha.

NÀNG NHEN THƠM

Giống lúa Nhen Thơm là giống lúa địa phương, hiện nay còn tồn tại rất nhiều trên vùng đất huyện Tri Tôn Tỉnh An Giang. Nó còn có tên là Nàng Nhen.

Giống Nhen Thơm có thời gian sinh trưởng dài từ 145 đến 150 ngày, thuộc nhóm cảm quang. Chiều cao cây 130-135 cm và độ dài bông 26,3cm . Số hạt chắc trên bông 100 hạt .Trọng lượng 1000 hạt :25 gr, Chiều dài hạt 5,13cm, tỉ lệ dài / rộng là 3,08 .Tán lá dài rũ, xoè, đẽ nhánh trung bình mùi thơm nhẹ ý cấp 5, mềm cơm, hương vị đậm đà, ít bạc bụng. Hàm lượng amylose 22,1% .Năng suất 3,0-4,0 tấn/ha.

KHAODAW MALI 105

Giống lúa Khao Daw Mali 105 (KDML105) là giống lúa địa phương có nguồn gốc từ Thai Lan , được Viện lúa du nhập vào năm 1985 trồng nhiều các tỉnh ĐBSCL, đặc biệt ở Sóc Trăng, Long An, Trà Vinh và một số vùng khác.

Giống Khao Daw Mali105 có thời gian sinh trưởng dài từ 150 ngày, có tính cảm quang. Giai đoạn tăng trưởng cơ bản (BVP) từ 24 đến 30 ngày, tiếp theo là giai đoạn nhạy cảm với ánh sáng ngày ngắn. Do đặc tính này, KDML105 có thể trồng ở vụ ĐX, nếu gieo sớm trước 10 tháng 12. Chồi nào ra sớm, dù thời gian tăng trưởng cơ bản sẽ cảm ứng tạo phát hoa. Cho nên trong vụ ĐX, chúng ta có thể thấy trên ruộng lúc lúa trở có nhiều tầng bông khác nhau, với nhiều cỡ hạt chín khác nhau. Chiều cao cây 110-120 cm, có thể cao hơn 140cm nếu trồng KDML105 trọn vẹn suốt mùa mưa. Chiều ý dài bông 27,1cm . Số hạt chắc trên bông 96 hạt .Trọng lượng 1000 hạt đạt tới 25 gr. Chiều dài hạt 7,0mm. Tỉ lệ dài / rộng là 3,08 .Tán lá dài rũ, xoè, đẽ nhánh trung bình, mùi thơm nhẹ ý cấp 5 , mềm cơm.. Không bạc bụng. Hàm lượng amylose 19,1% lúc mới thu hoạch, và 22-23% sau khi tồn trữ >2 tháng. ở Thái Lan, Gạo lúa cũ KDML105 thường cao giá hơn gạo lúa mới. Năng suất từ 3,5-4,2 tấn / ha. Đây là giống có thể áp dụng qui trình thâm canh để tăng năng suất, với điều kiện phải hạn chế chiều cao của nó, bằng cách cấy lấp vụ hè thu vào tháng 9. Nó sẽ trở bông vào cuối tháng 10, không có nhiều thời gian cho cây lúa phát triển chiều cao. Cây lúa sẽ thấp hơn bình thường, giảm thiểu tối đa hiện tượng đổ ngã, góp phần nâng cao năng suất của nó. Trên thị trường nội địa hiện nay, gạo KDML105 khá phổ biến.

JASMINE 85

Giống lúa Jasmine 85 là giống lúa thơm có nguồn gốc từ giống IR841 của Viện Lúa Quốc tế do Bộ Nông Nghiệp Mỹ chọn lọc lại với dòng Jasmine 85. Giống này được du nhập vào Việt Nam trong những năm đầu của thập niên 1990, trồng nhiều các tỉnh

Đồng Tháp, An Giang, Long An, và một số vùng khác Diện tích trồng rộng ở tỉnh An Giang ,

Giống Jasmine có thời gian sinh trưởng 105-110 ngày . Chiều cao cây 110-115 cm và độ dài bông 26,2cm . Số hạt chắc trên bông 106 hạt . Trọng lượng 1000 hạt 26 gr thuộc nhóm hạt to, Chiều dài hạt 6,9cm tỉ lệ dài /rộng là 3,05 .Tán lá đứng, đẽ nhánh trung bình mùi thơm nhẹ ý cấp 5 , mềm cơm , ngon ngọt cơm, không bạc bụng. Hàm lượng amylose 18-22% .Năng suất 4-6 tấn / ha.Tuy nhiên Jasmine 85 nhiễm rất nặng với các loại sâu hại chính ở ĐBSCL như rầy nâu, bệnh bạc lá, bệnh đạo ôn, một số các bệnh siêu vi trùng lúa cỏ, lùn xoắn lá.

Đây là thành tựu khá nổi bật của các nhà chọn giống, bởi vì trên 20 năm lai tạo và chọn lọc, người ta đã thất bại trong phát triển giống lúa thơm có dạng hình cải tiến, ngắn ngày, năng suất cao. Có thể Jasmine 85 là giống đầu tiên có được các tiêu chuẩn ấy. Rất tiếc nó bị nhiễm nhiều sâu bệnh hại quan trọng, cần thận trọng trong sản xuất giống này.

Bảng 5-1: Danh sách các giống lúa thơm cổ truyền đang sản xuất ở ĐBSCL

Giống (số mẫu đăng ký)	Mùi thơm	Amylose (%)	Độ bền gel	Dài hạt (mm)	D/R	Bạc bụng
Nàng Hương (01)	3	19.3	62.3	6.15	3.12	9
Nàng Hương (02)	2	21.0	74.0	6.17	2.73.	9
Nàng Hương(03)	5	15.3	75.7	6.41	3.36.	9
Nàng hương(04)	3	14.70	57.0	6.21	3.10	9
Nàng Hương(43)	3	11.0	63.0	6.61	3.25	1
Nàng Hương(44)	3	11.31	65.0	6.46	3.18.	1
Nàng Hương(45)	3	11.28	68.0	6.65	2.96	1
Nàng Hương (46)	3	11.56	60.0	6.64	3.06	1
Nàng Thơm(52)	3	10.20	60.0	6.65	3.43	9
Nàng Thơm(53)	3	12.11	61.0	6.33	3.09	9
Nàng Thơm muộn(54)	5	11.83	60.0	6.69	3.47	9
Nàng Hương(75)	3			6.84	2.67	9
Nàng thơm(76)	3			6.62	2.10	9
Nàng Thơm giữa(66)	3	22.51		7.10	2.10	9
Nàng thơm Sớm(67)	3			6.70	2.10	9
Nàng Thơm Chợ Đào(69)	5	21.66		6.80	2.0	9
Nàng Thơm giữa(71)	3			6.90	2.0	9

Nàng thơm Chợ đào(72)	5	21.3		6.80	2.0	9
Hương Lài(87)	7	19.0		7.66	2.47	1
Nàng Nhen thơm(140)	3	22.11		6.03	2.17	5
Khao Dawk Mali(ĐC)	3	17.3	73.0	7.32	3.57	1